

LES COMARQUES VALENCIANES

Un passeig per la nostra terra:

Geografia física i humana del País Valencià/Comunitat
Valenciana

Geografia Humana del País Valencià

Les comarques valencianes

Primera part:

Evolució històrica de l'organització territorial
valenciana

Segona part:

Concepte de comarca

Propostes de comarcalització

Primera part

Evolució històrica de
l'organització territorial
valenciana:

De les governacions forals a les
províncies

Precedents:
València abans de València:
els ibers

ESTRUCTURA TERRITORIAL. ÈPOCA IBÈRICA.

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

Precedents: Valentia a la Hispania romana

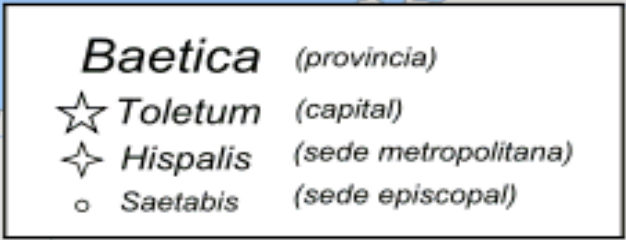
ESTRUCTURA TERRITORIAL. ÈPOCA ROMANA.

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

Precedents: Valentia a la Hispania visigòtica

DIVISIÓ EPISCOPAL.
ÈPOCA VISIGODA.

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

Precedents:
Balànsiya a Xarq al-Andalus
طائفة بلنسية
شرق الاندلس

**ESTRUCTURA
I ADMINISTRACIÓ TERRITORIAL.**
ÈPOCA ISLAMICA, SEGLES XII-XIII.

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

El Regne de València

La conquesta i formació del Regne (1180-1305)

L'etapa foral: les governacions del Regne de València (1304-1707)

GOVERNACIONS FORALS 1304-1707

GOVERNACIONS FORALS
1307-1707.

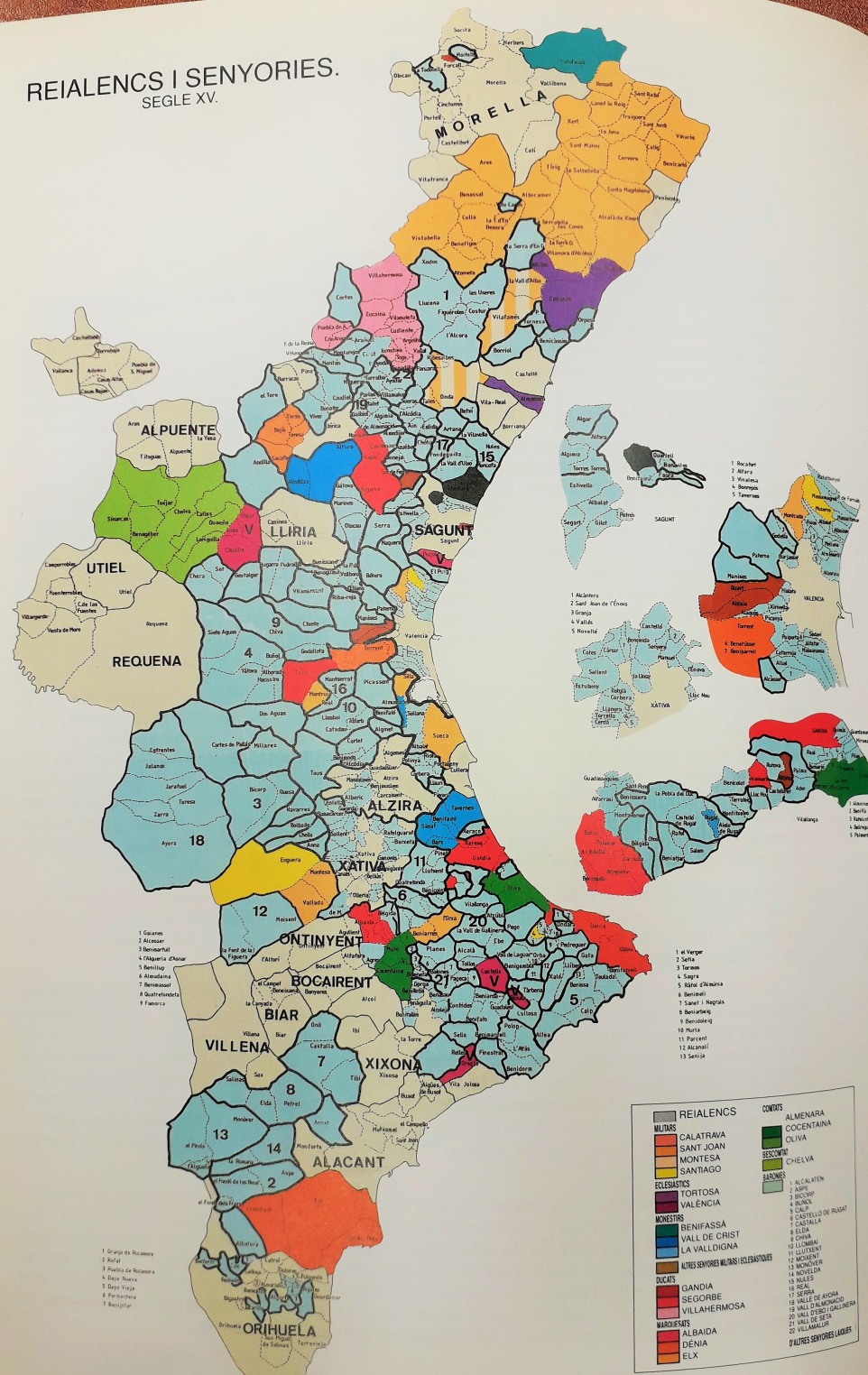
Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

ADMINISTRACIÓ D'HISENDA
I JUSTÍCIA.
EDAT MITJANA.

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

REIALENCIS I SENYORIES. SEGLE XV.

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

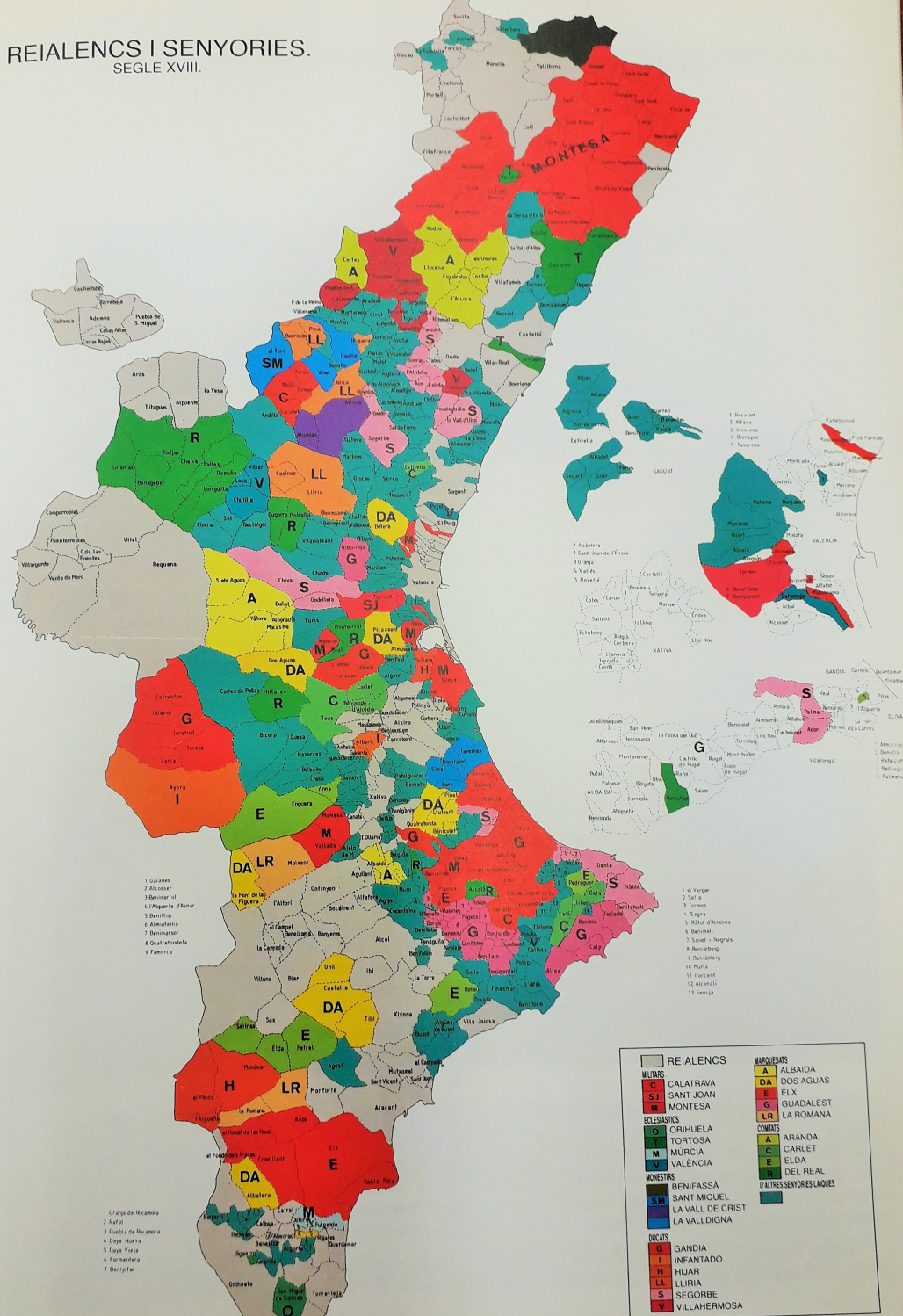
L'etapa absolutista: els corregiments borbònics (1707-1833)

GOVERNACIONS
BORBÓNIQUES
1707-1812

Font: Geografia de les comarques valencianes

REIALENCES I SENYORIES. SEGLE XVIII.

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

Liberals i afrancesats (I)

Les prefectures napoleòniques (1810)

Océano Atlántico

PORTUGAL

FRANCIA

Islas Baleares
Mar Mediterráneo

Islas Canarias

PREFECTURAS NAPOLEÓNICAS
DE 1810

PREFECTURA

CAPITAL DE PREFECTURA

Capital de Subprefectura

Font: Wikipèdia

Liberals i afrancesats (II)

El trieni liberal (1822-1823)

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

Liberals i afrancesats (III)

Les províncies (1833-)

Mapa 4. División provincial de Javier de Burgos (1833)
Mapa: Joan C. Membrado
Fuente: Piqueras y Sanchis

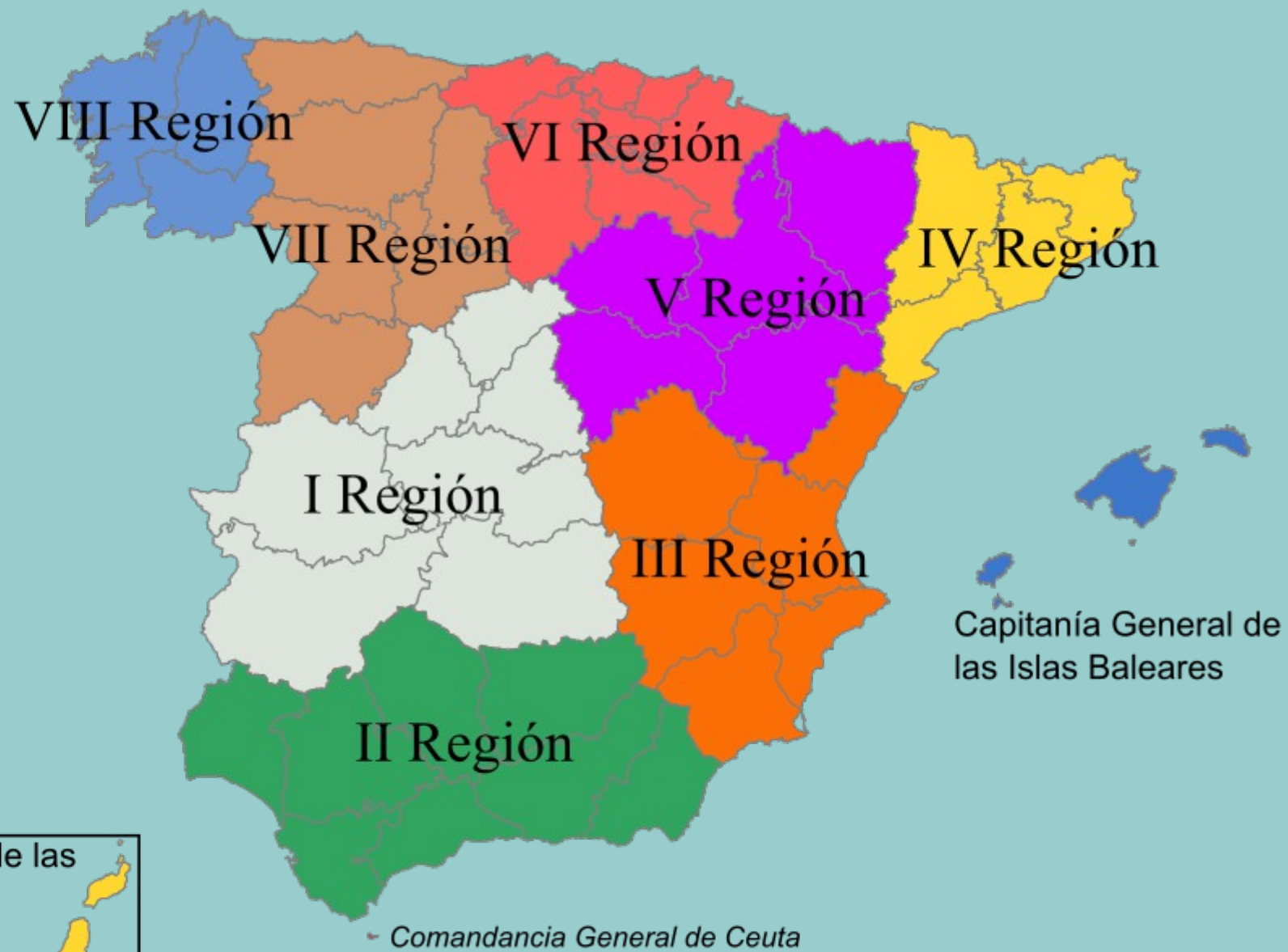

PARTITS JUDICIALS. 1900.

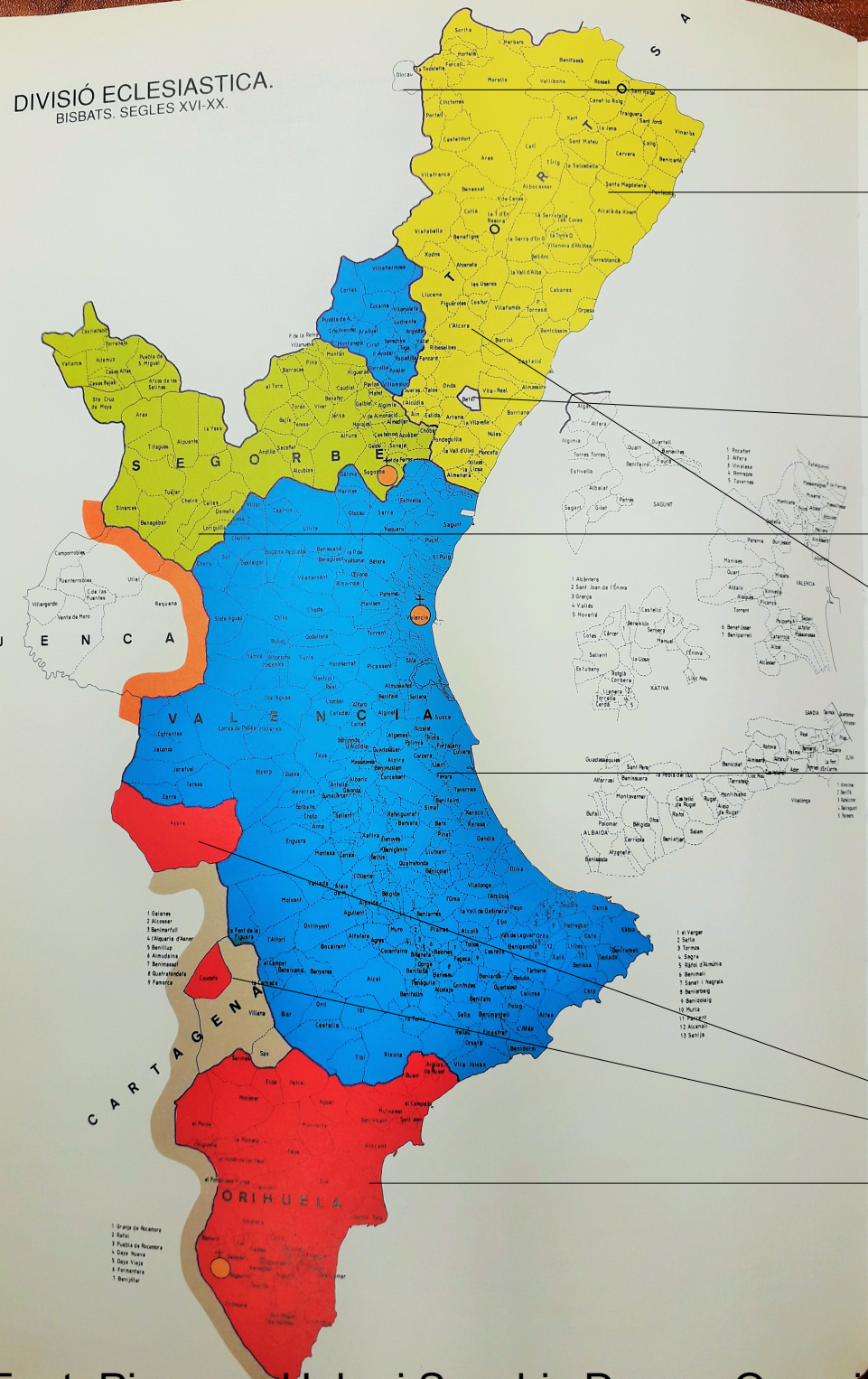
Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

Altres organitzacions territorials històriques del territori valencià

REGIONS MILITARS

DIVISIÓ ECLESIASTICA.
BISBATS. SEGLES XVI-XX.

ZARAGOZA

TORTOSA

TERUEL

SEGORBE

VALÈNCIA

ORIHUELA

DIVISIÓ ECLESIASTICA.
ARXIPRESTATS. 1900.

Font: Piqueras Haba i Sanchis Deusa, Organització històrica del territori valencià

La situació actual

COMUNITAT VALENCIANA:
PROVÍNCIES I “COMARQUES”

Mapa 9. PARTIDOS JUDICIALES DE VALENCIA DESDE 1989
 Basadas, aproximadamente, en las DTH de 2º rango
 Mapa: Joan C. Membrado
 Fuente: Piqueras y Sanchis

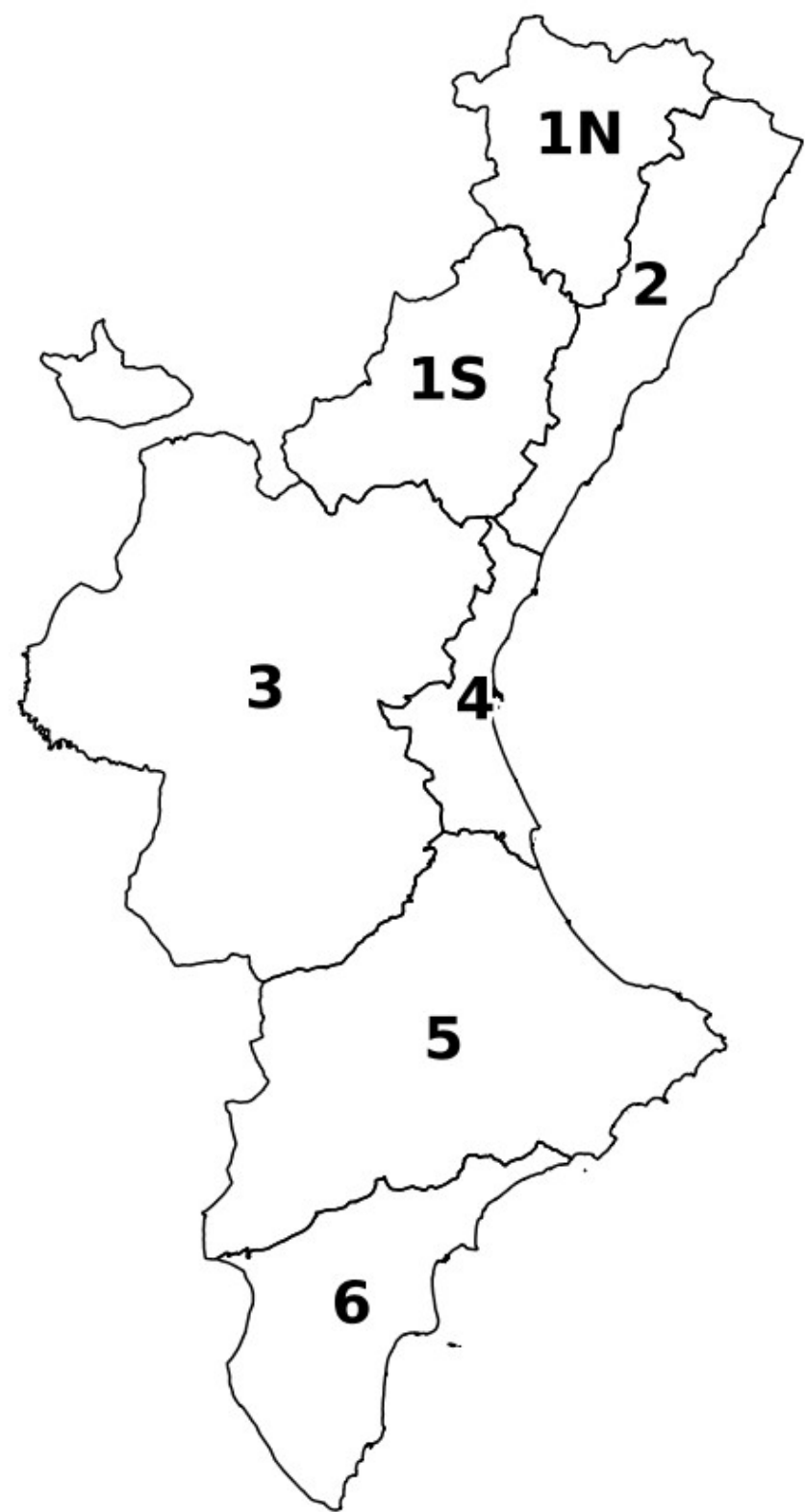

PARTITS JUDICIALS

Mapa 8. ÀREES SANITÀRIES
DE VALÈNCIA (2013)
Basadas, aproximadamente,
en las DTH de 2º rango
Mapa: Joan C. Membrado

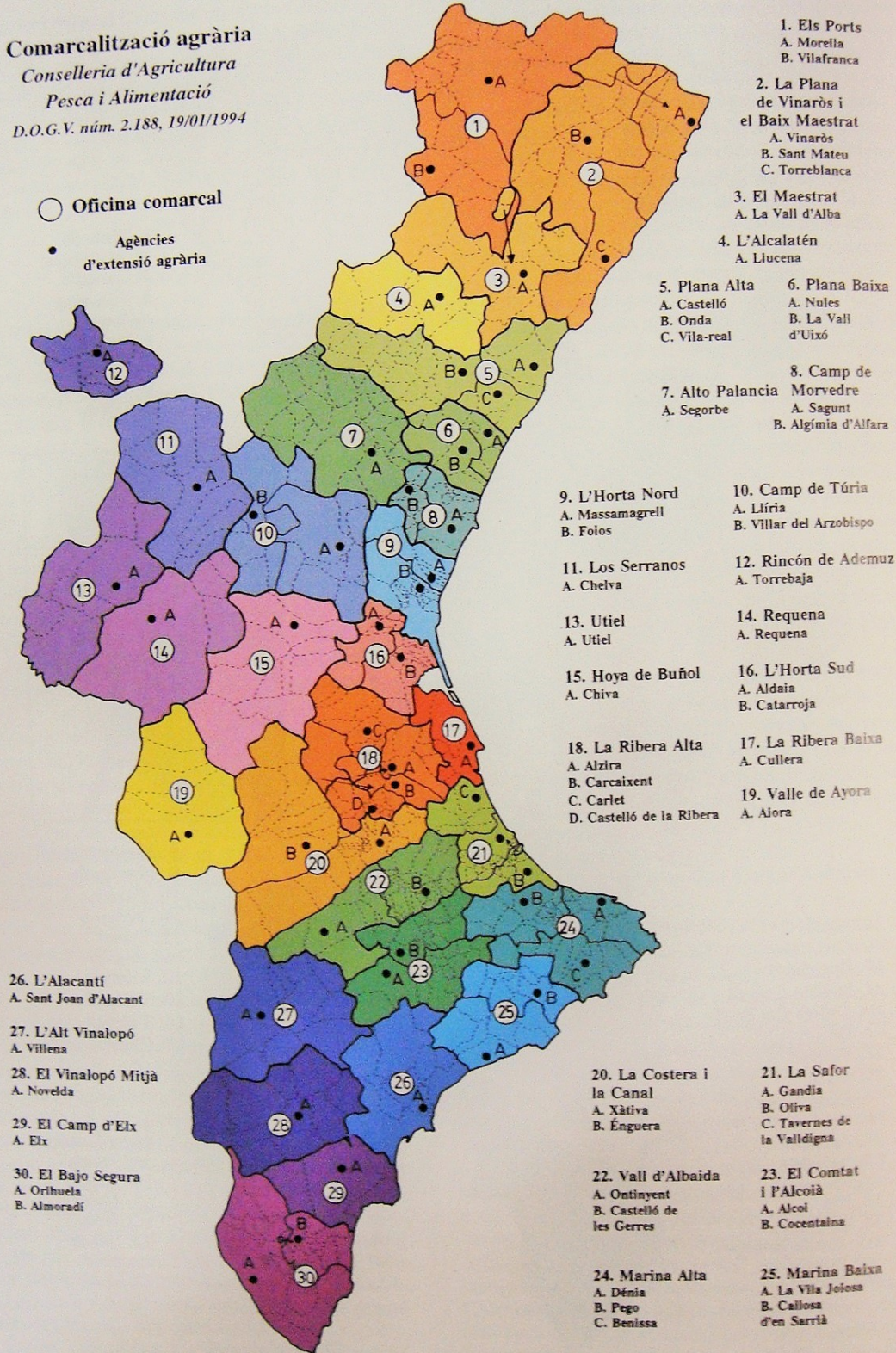
ÀREES SANITÀRIES

EMERGÈNCIES

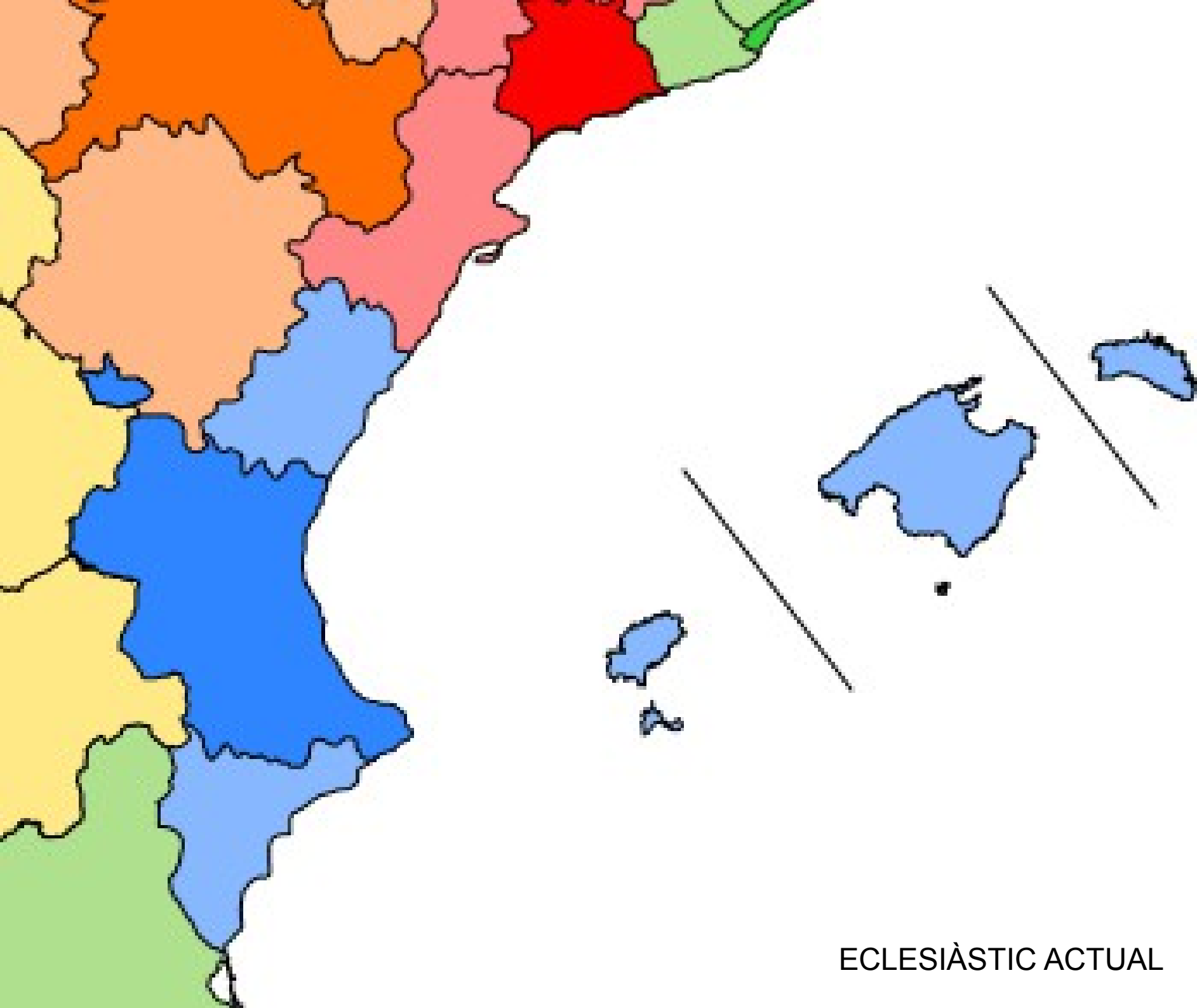
○ Oficina comarcal

• Agències
 d'extensió agrària

AGRICULTURA I RAMADERIA

Font: Geografia de les comarques valencianes

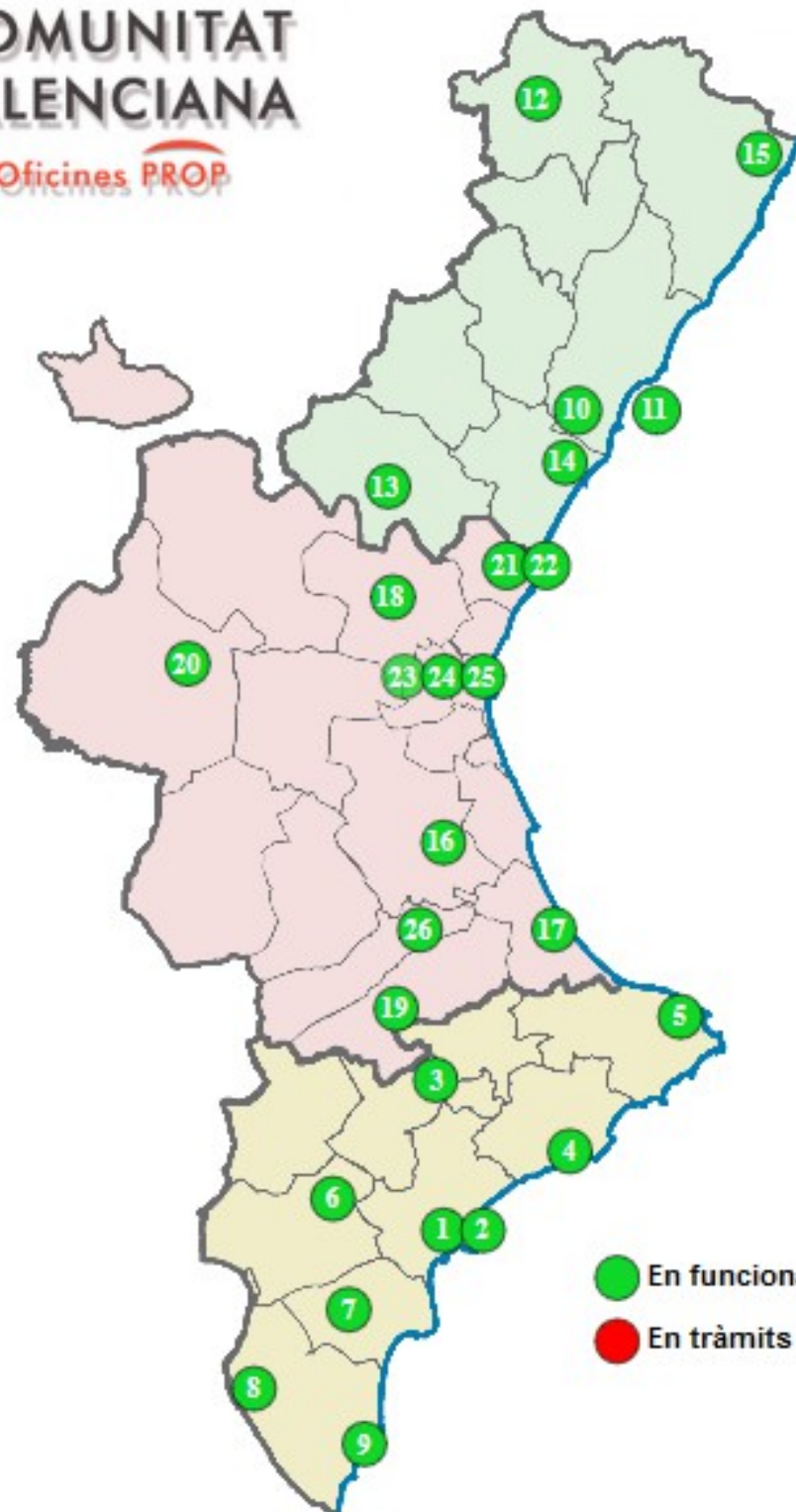
ECLESIASTIC ACTUAL

DIVISIÓ EPISCOPAL ACTUAL. DESPRÉS DE LA REFORMA DE 1957 A 1960

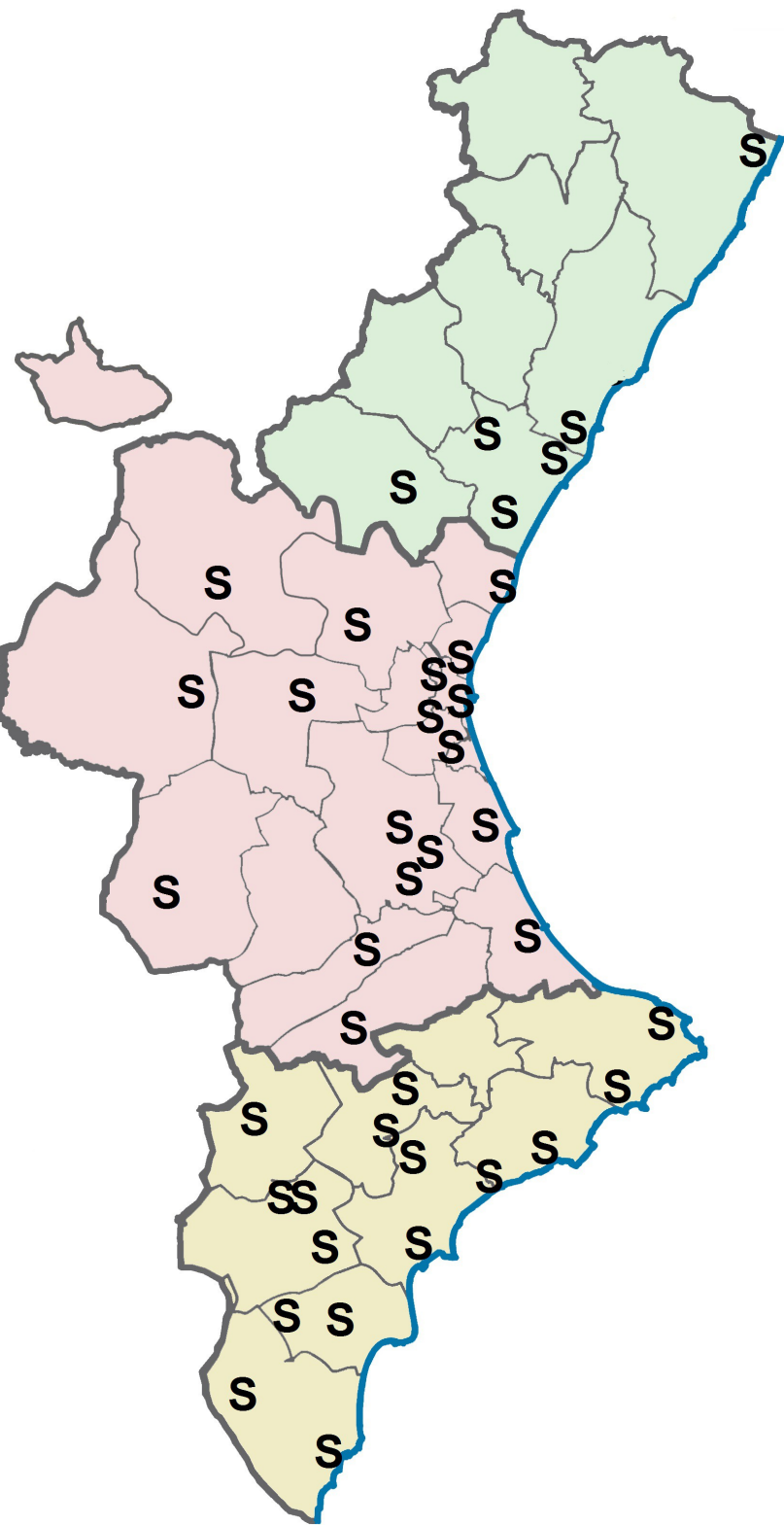

COMUNITAT VALENCIANA

Oficines PROP

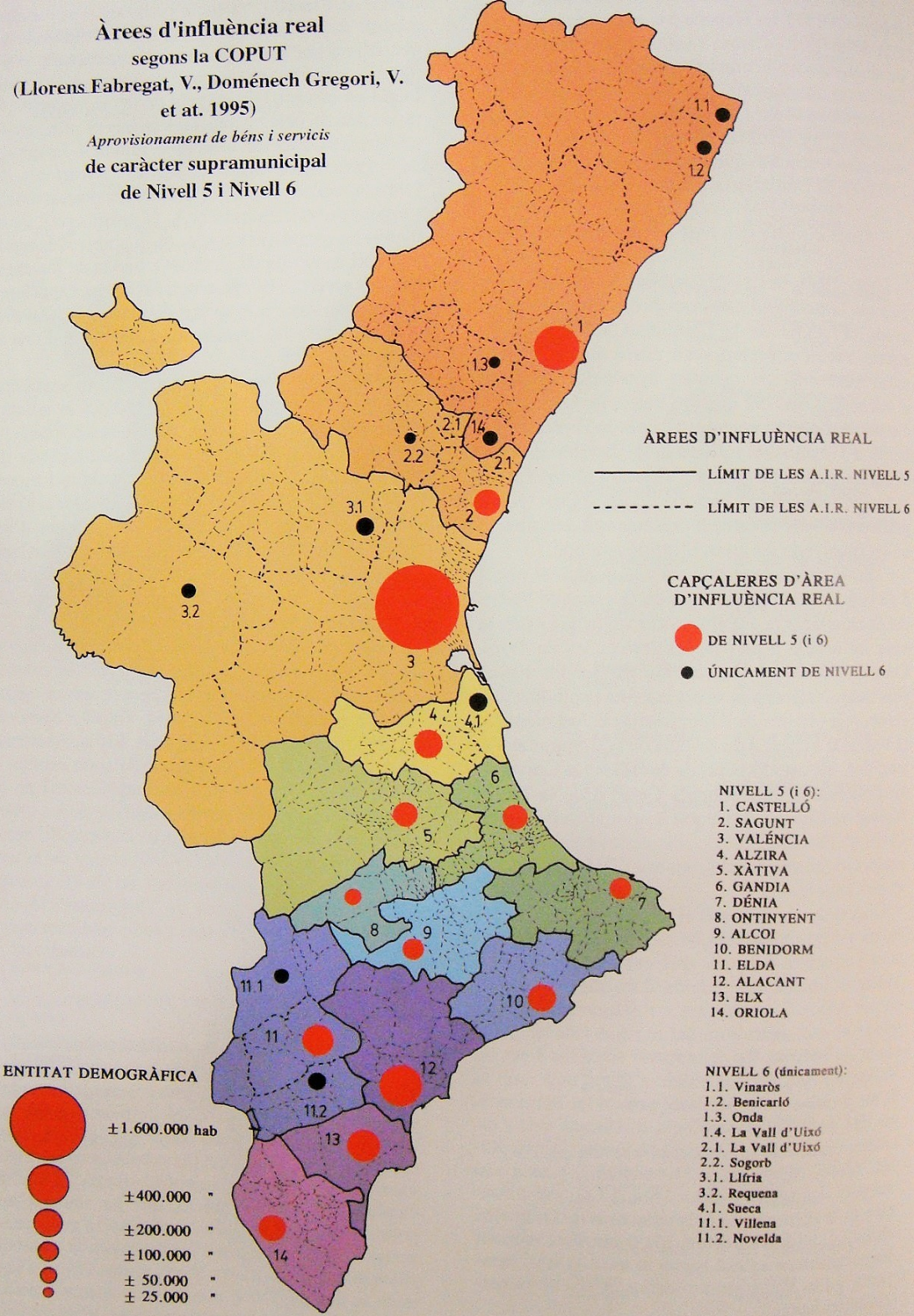

XARXA PROP

OFICINES SERVEF

Àrees d'influència real
segons la COPUT
(Llorens Fabregat, V., Doménech Gregori, V.
et at. 1995)
*Aprovisionament de béns i servicis
de caràcter supramunicipal
de Nivell 5 i Nivell 6*

ÀREES D'INFLUÈNCIA REAL

Font: Geografia de les comarques valencianes

Segona part

- Però... què és una comarca?
 - Una unitat geogràfica

Segona part

- Però... què és una comarca?
 - Una unitat geogràfica
 - Un territori històric

Segona part

- Però... què és una comarca?
 - Una unitat geogràfica
 - Un territori històric
 - Una unitat de "vida col·lectiva"

Segona part

- Però... què és una comarca?
 - Una unitat geogràfica
 - Un territori històric
 - Una unitat de "vida col·lectiva"
 - L'àrea d'influència d'un municipi

Segona part

- Però... què és una comarca?
 - Una unitat geogràfica
 - Un territori històric
 - Una unitat de "vida col·lectiva"
 - L'àrea d'influència d'un municipi
 - Una subdivisió administrativa

Segona part

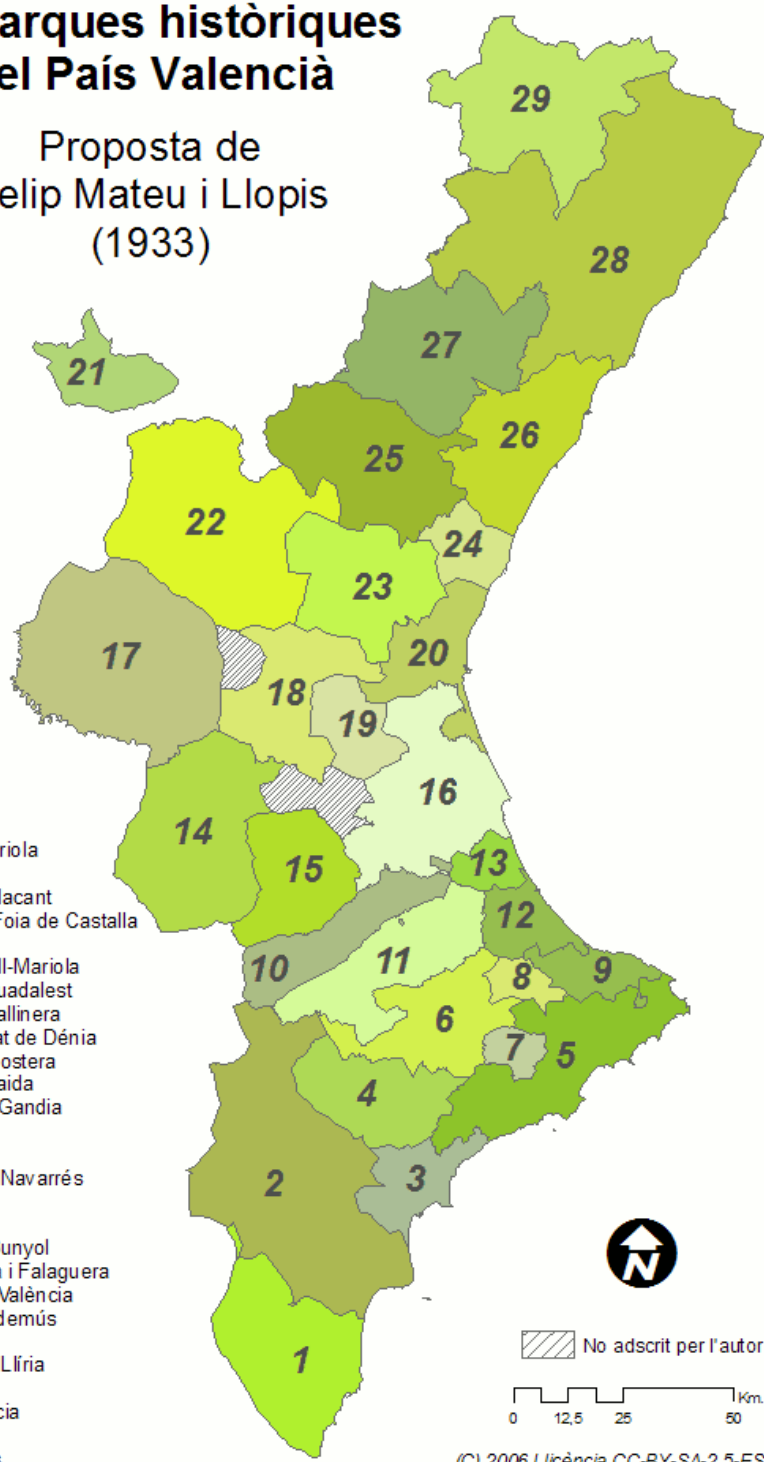
- Però... què és una comarca?
 - Una unitat geogràfica
 - Un territori històric
 - Una unitat de "vida col·lectiva"
 - L'àrea d'influència d'un municipi
 - Una subdivisió administrativa
- Sí, tot això i molt més, però...
ÉS IMPOSSIBLE COMBINAR-HO TOT!!

Primeres propostes de comarcalització

- Mateu i Llopis (1933)

Comarques històriques del País Valencià

Proposta de
Felip Mateu i Llopis
(1933)

-
1. Horta d'Oriola
 2. Il·licitana
 3. Horta d'Alacant
 4. Xixona i Foia de Castalla
 5. Marina
 6. Benicadell-Mariola
 7. Vall de Guadalest
 8. Vall de Gallinera
 9. Marquesat de Dénia
 10. Xàtiva i Costera
 11. Vall d'Albaida
 12. Horta de Gandia
 13. Valldigna
 14. Cofrents
 15. Canal de Navarrés
 16. Ribera
 17. Requena
 18. Foia de Bunyol
 19. Pelengisa i Falaguera
 20. Horta de València
 21. Racó d'Ademús
 22. Serrans
 23. Camp de Llíria
 24. Morvedre
 25. Alt Palància
 26. Plana
 27. Alt Millars
 28. Maestrat
 29. Morella

 No adscrit per l'autor

0 12,5 25 50 Km.

(C) 2006 Llicència CC-BY-SA-2.5-ES
Infografia: Montxo Vicente i Sempere

Font: El País Valencià, Felip Mateu i Llopis, 1933, Ed. L'Estel.

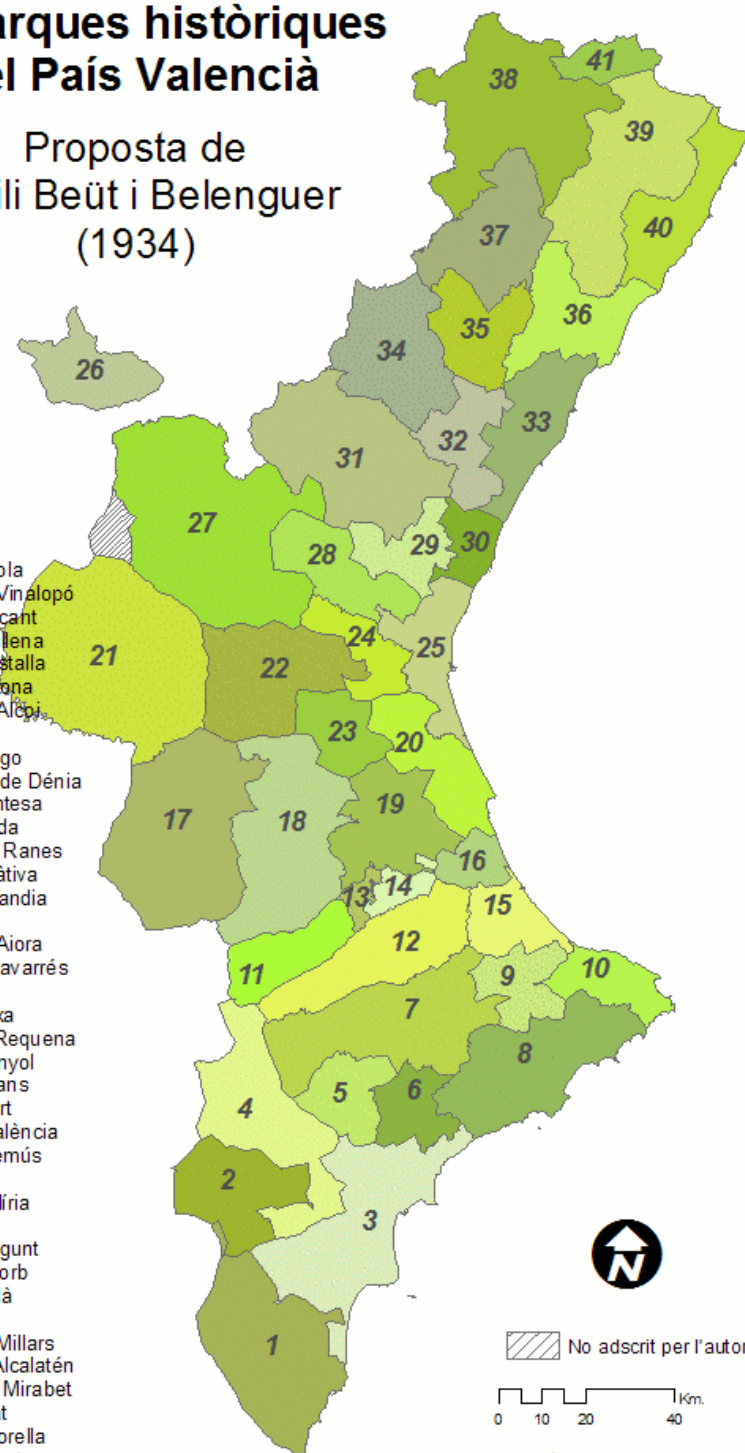
Primeres propostes de comarcalització

- Beüt i Belenguer (1934)

Comarques històriques del País Valencià

Proposta de
Emili Beüt i Belenguer
(1934)

1. Horta d'Oriola
2. Conca del Vinalopó
3. Horta d'Alacant
4. Plans de Vinyana
5. Foia de Castalla
6. Foia de Xixona
7. Serrania d'Alcoi
8. Marina
9. Valls de Pego
10. Marquesat de Dénia
11. Vall de Montesa
12. Vall d'Albaida
13. Costera de Ranes
14. Horta de Xàtiva
15. Horta de Gandia
16. Valldigna
17. Serrania d'Aiora
18. Canal de Navarrés
19. Ribera Alta
20. Ribera Baixa
21. Planell de Requena
22. Foia de Bunyol
23. Vall d'Alcalans
24. Pla de Quart
25. Horta de València
26. Racó d'Ademús
27. Serrans
28. Camp de Llíria
29. Calderona
30. Valls de Sagunt
31. Riu de Sogorb
32. Baix Espadà
33. Plana
34. Conca del Millars
35. Tinença d'Alcalatén
36. Tinença de Mirabet
37. Alt Maestrat
38. Ports de Morella
39. Baix Maestrat
40. Plans de Vinarós
41. Tinença de Benifassà

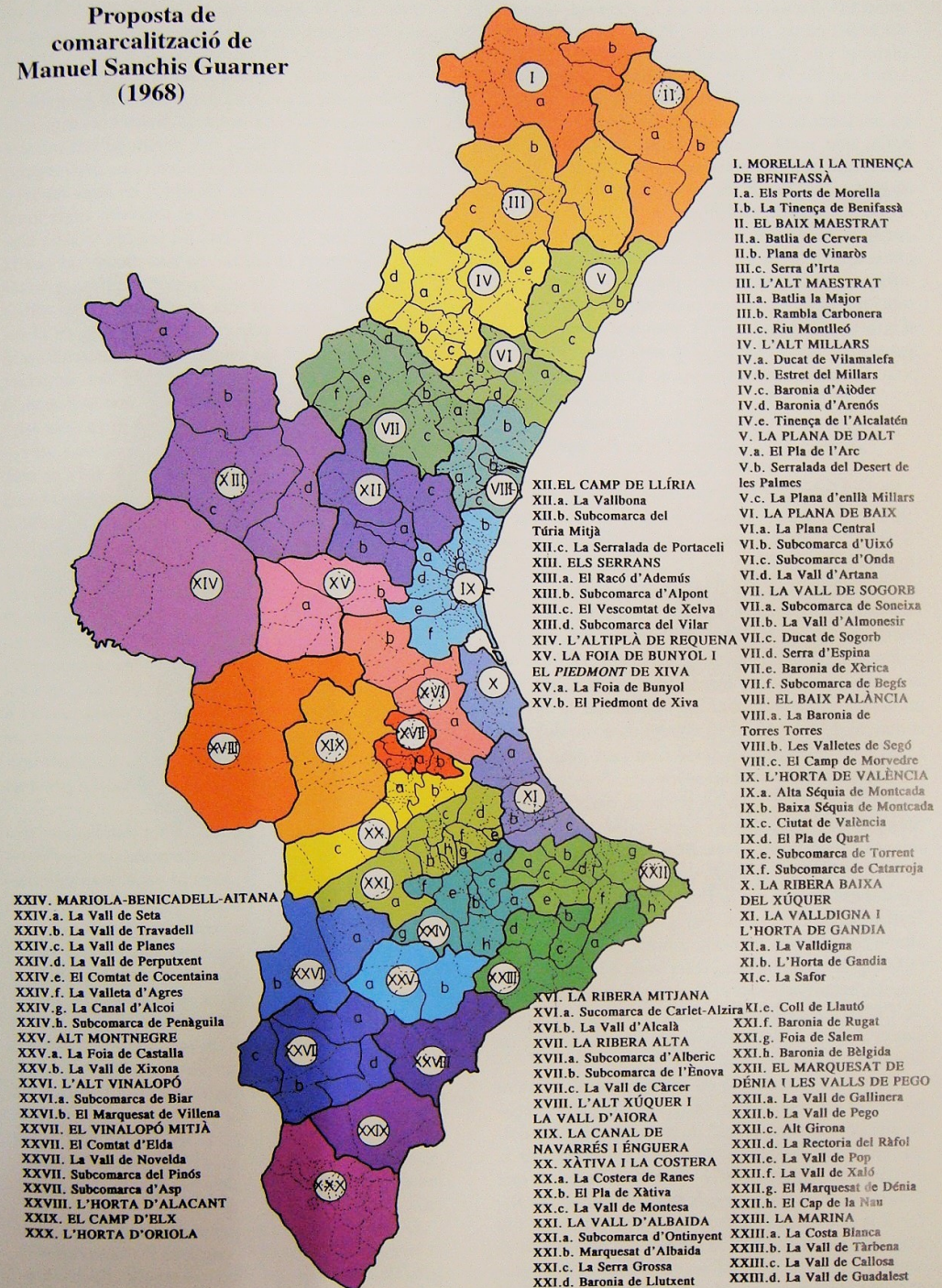
(C) 2006 Llicència CC-BY-SA-2.5-ES
Infografia: Montxo Vicente i Sempere

Font: Geografia natural del Regne de València, 1971 Lo Rat Penat.

Altres propostes de comarcalització

- Sanchis Guarner (1968)

Proposta de
comarcalització de
Manuel Sanchis Guarner
(1968)

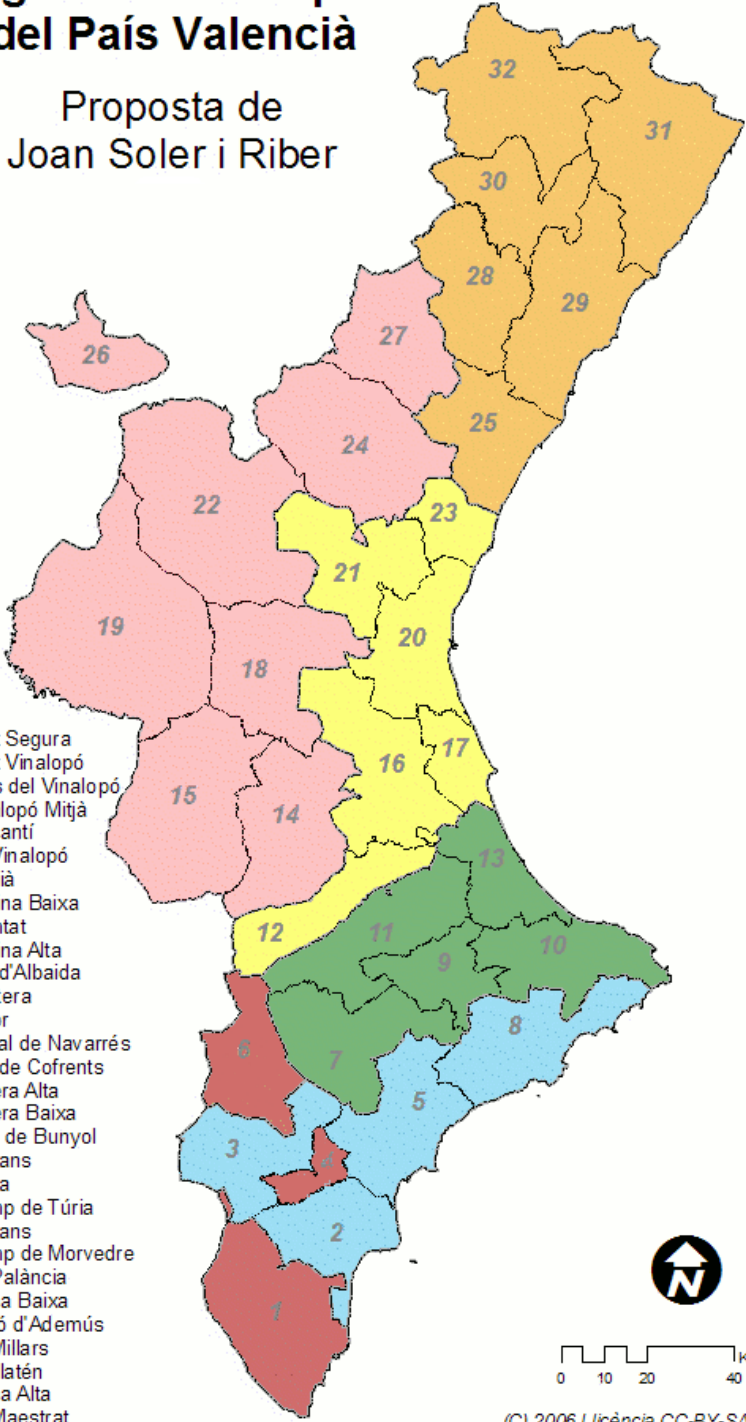

Els projectes de comarcalització a la Transició

- Joan Soler (1970)

Regions i comarques del País Valencià

Proposta de
Joan Soler i Riber

-
1. Baix Segura
 2. Baix Vinalopó
 3. Valls del Vinalopó
 4. Vinalopó Mitjà
 5. Alacantí
 6. Alt Vinalopó
 7. Alcoià
 8. Marina Baixa
 9. Comtat
 10. Marina Alta
 11. Vall d'Albaida
 12. Costera
 13. Safor
 14. Canal de Navarrés
 15. Vall de Cofrents
 16. Ribera Alta
 17. Ribera Baixa
 18. Foia de Bunyol
 19. Serrans
 20. Horta
 21. Camp de Túria
 22. Serrans
 23. Camp de Morvedre
 24. Alt Palància
 25. Plana Baixa
 26. Racó d'Ademús
 27. Alt Millars
 28. Alcatén
 29. Plana Alta
 30. Alt Maestrat
 31. Baix Maestrat
 32. Ports

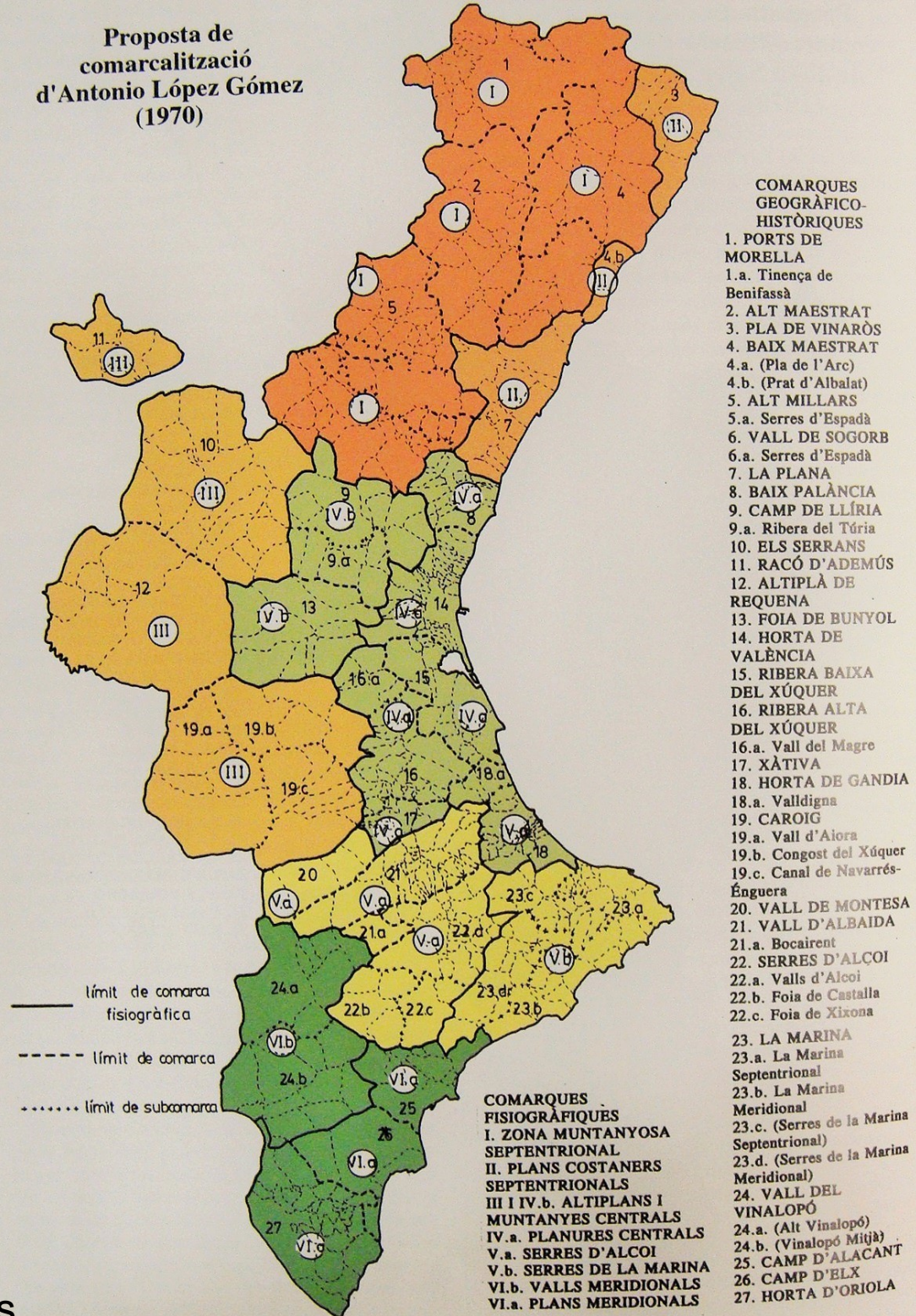
0 10 20 40 Km.

(C) 2006 Llicència CC-BY-SA-2.5-ES
Infografia: Montxo Vicente i Sempere

Font: Nomenclator Geogràfic del País Valencià. Promocions Culturals, 1970

Els projectes de comarcalització a la Transició

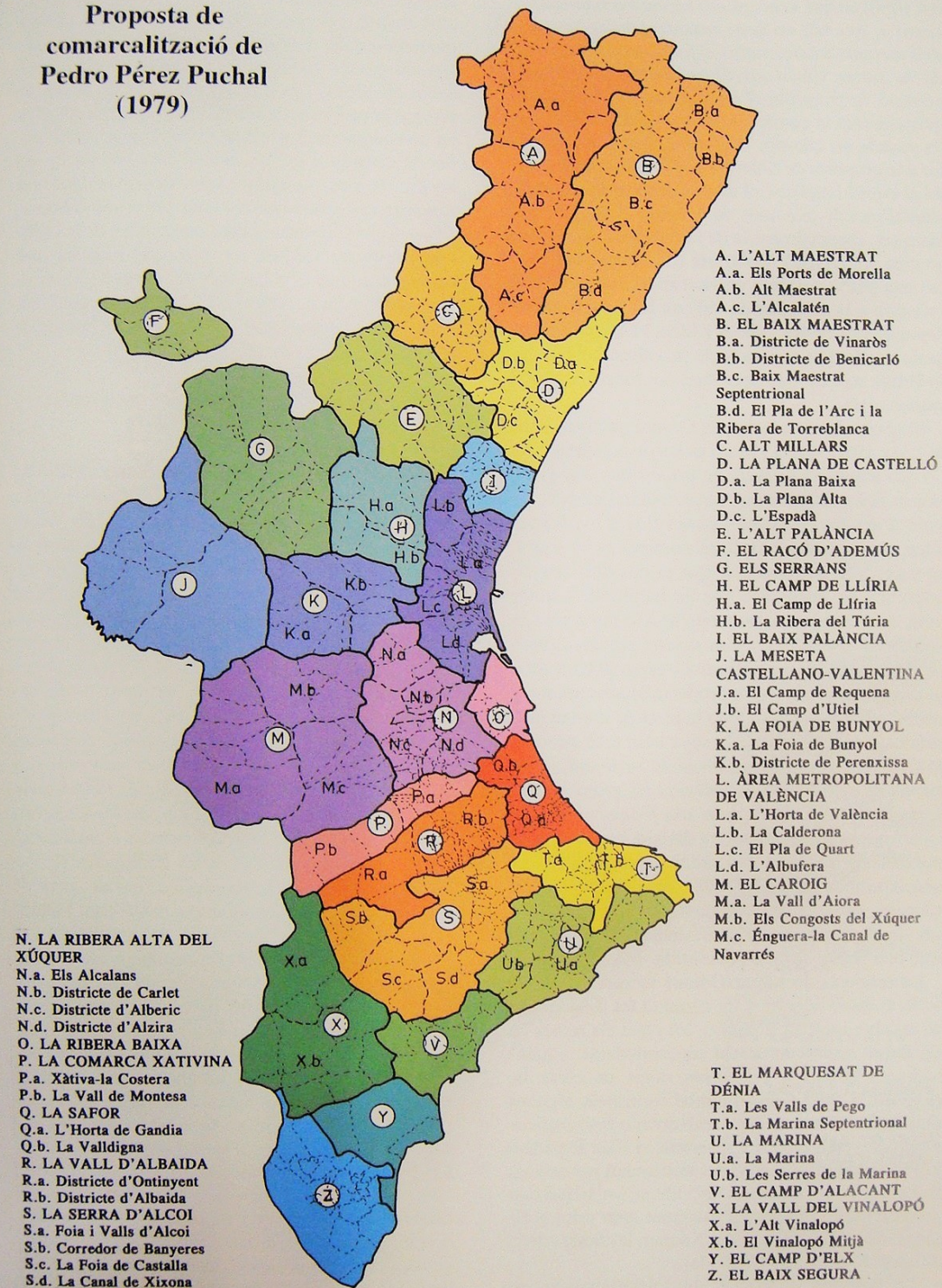
- Antonio López (1970)

Els projectes de comarcalització a la Transició

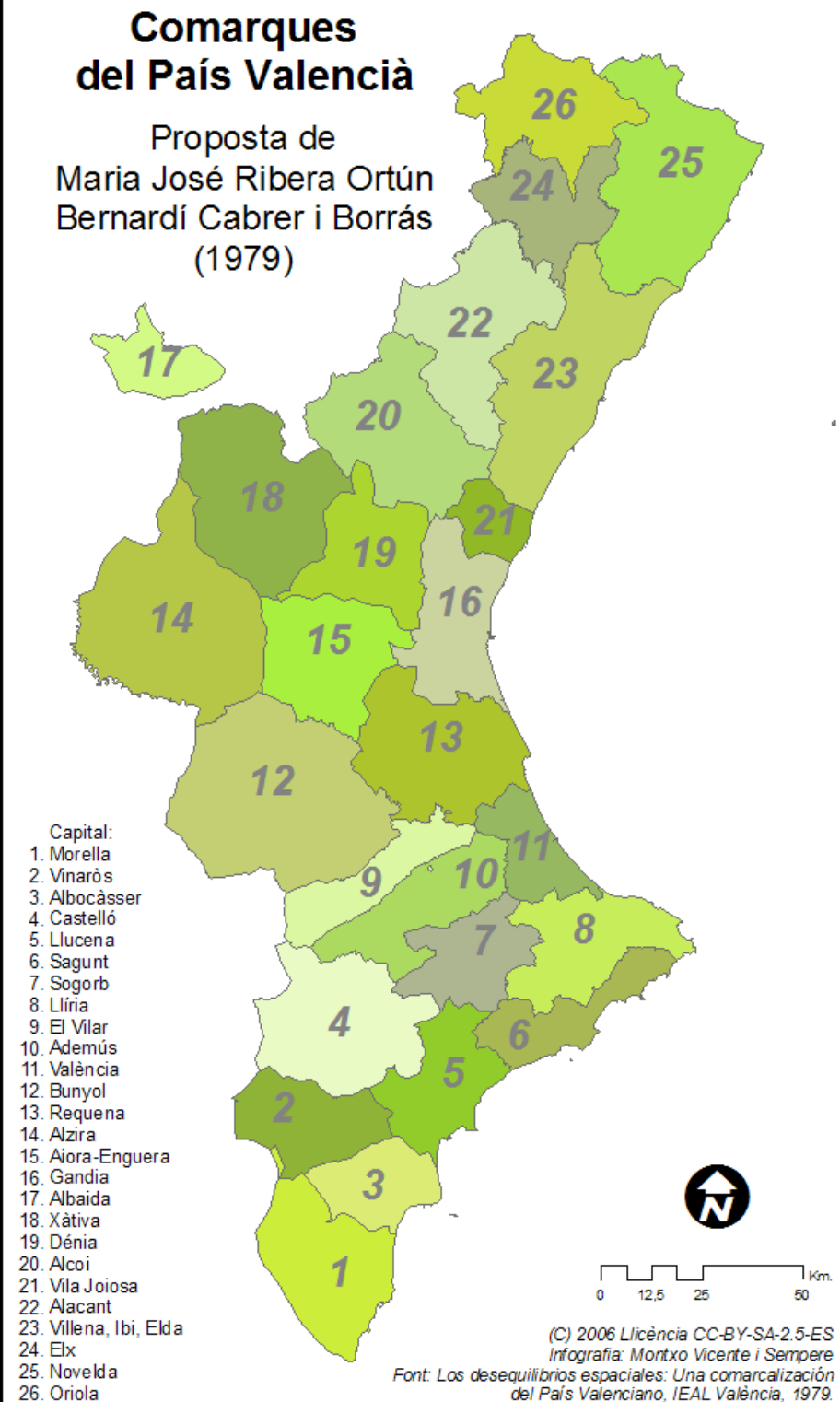
- Pérez Puchal (1979)

Proposta de comarcalització de Pedro Pérez Puchal (1979)

Els projectes de comarcalització a la Transició

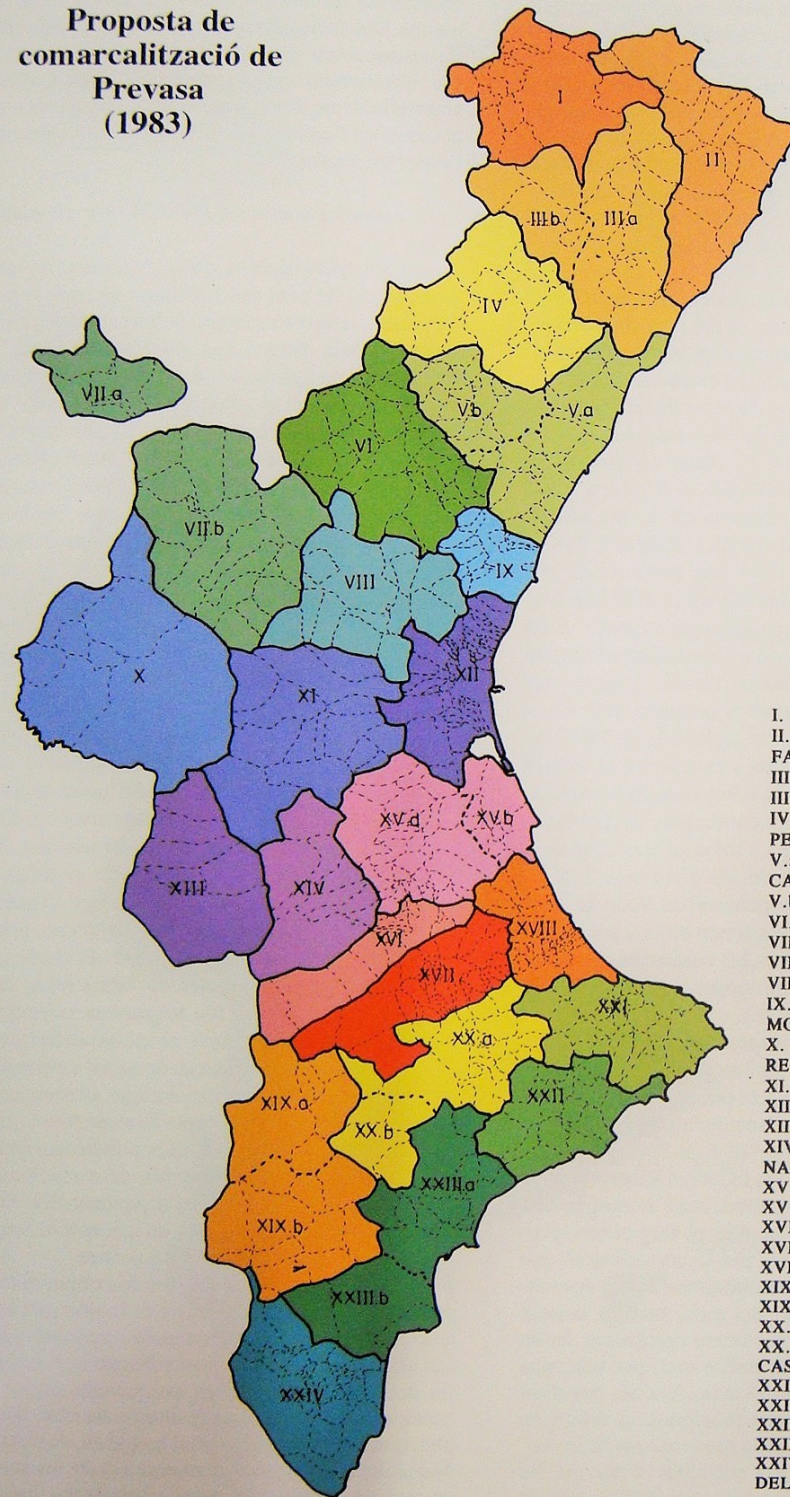
- Mª José Ribera i Bernardí Cabrer (1979)

Els projectes de comarcalització a la Transició

- PREVASA
(1983)

Proposta de
comarcalització de
Prevasa
(1983)

- I. ELS PORTS
- II. LA TINENÇA DE BENI-FASSÀ - PLA DE VINARÒS
- III.a. EL BAIX MAESTRAT
- III.b. L'ALT MAESTRAT
- IV. L'ALCALATÉN - PENYAGOLOSA
- V.a. LA PLANA DE CASTELLÓ
- V.b. MILLARS
- VI. L'ALT PALÀNCIA
- VII.a. EL RACÓ D'ADEMÚS
- VII.b. ELS SERRANS
- VIII. EL CAMP DE TÚRIA
- IX. EL CAMP DE MORVEDRE
- X. LA PLANA DE REQUENA-UTIEL
- XI. LA FOIA DE BUNYOL
- XII. L'HORTA
- XIII. LA VALL D'AIORA
- XIV. LA CANAL DE NAVARRÉS
- XV.a. LA RIBERA ALTA
- XV.b. LA RIBERA BAIXA
- XVI. LA COSTERA
- XVII. LA VALL D'ALBAIDA
- XVIII. LA SAFOR
- XIX.a. L'ALT VINALOPÓ
- XIX.b. EL VINALOPÓ MITJÀ
- XX.a. LES VALLS D'ALCOI
- XX.b. LA FOIA DE CASTALLA
- XXI. LA MARINA ALTA
- XXII. LA MARINA BAIXA
- XXIII.a. L'ALACANTÍ
- XXIII.b. EL CAMP D'ELX
- XXIV. LA VEGA BAIXA DEL SEGURA

Els projectes de comarcalització a l'etapa autonòmica

- Rosselló, Bernabé i Cabrer (1982-1987)

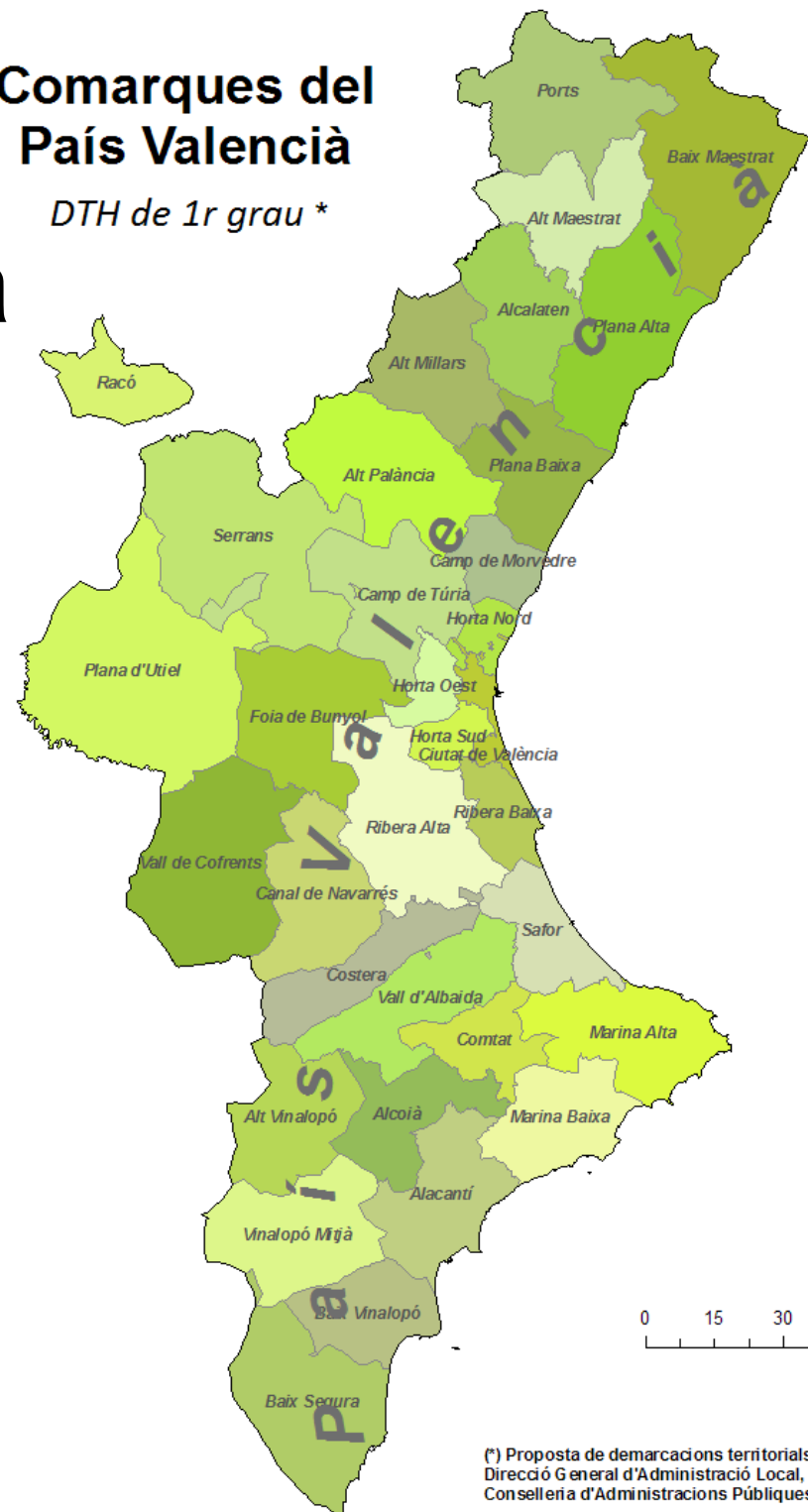

Els projectes de comarcalització a l'etapa autonòmica

- Proposta de DTH (Demarcacions Territorials Homologades) (1987)

Comarques del País Valencià

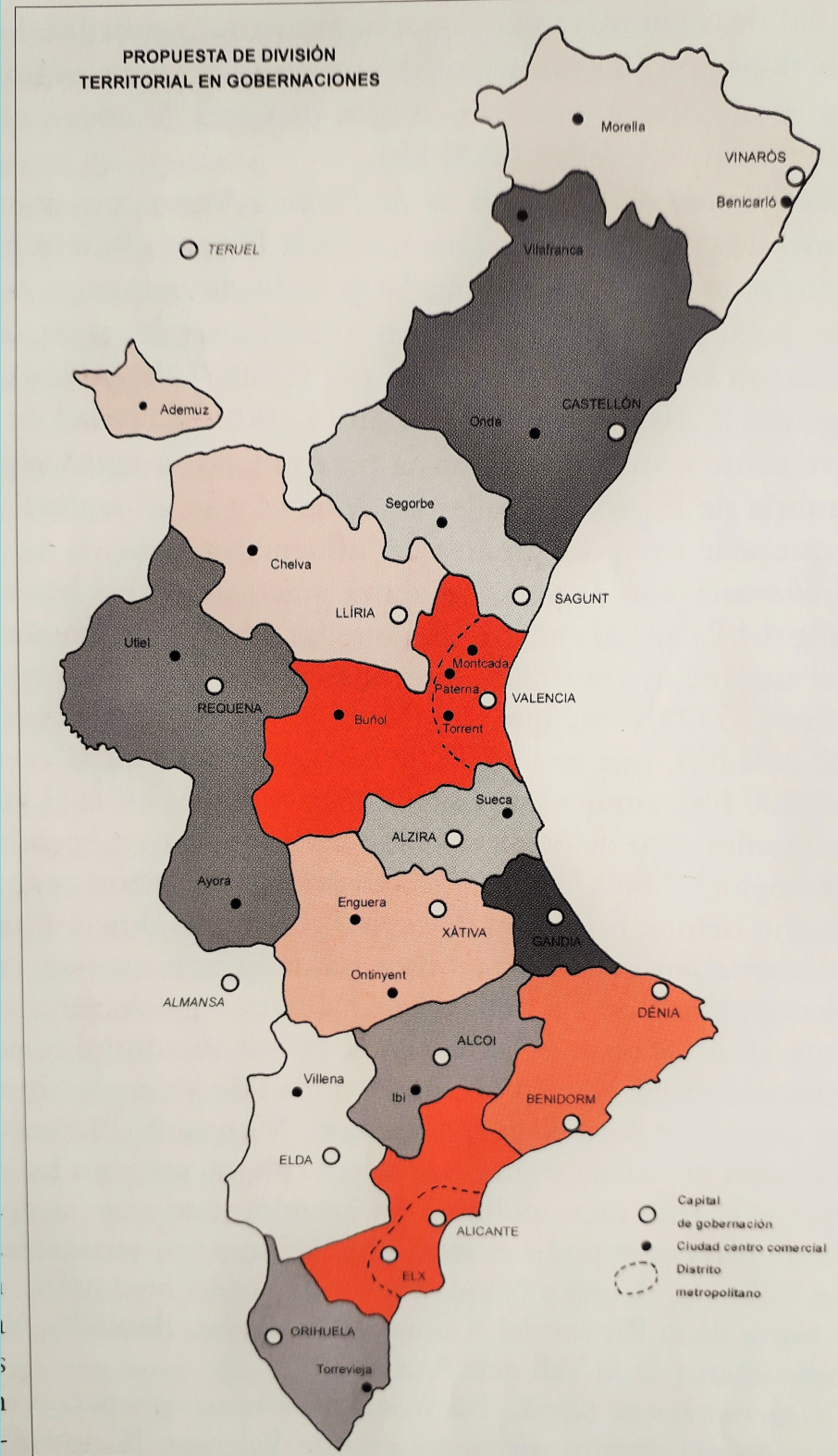
*DTH de 1r grau **

(*) Proposta de demarcacions territorials homologades, Direcció General d'Administració Local, València, D.L. 1988. Conselleria d'Administracions Públiques. ISBN 84-7579-587-0.

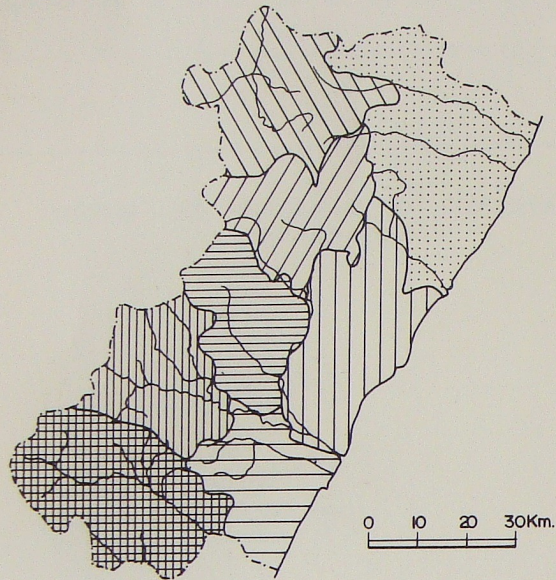
Els projectes de comarcalització a l'etapa autonòmica

- Juan Piqueras Haba (1995)

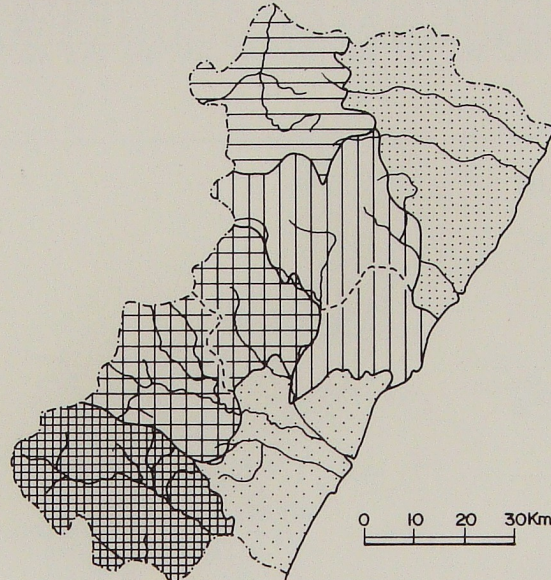
Altres propostes (Castelló)

J. SOLER

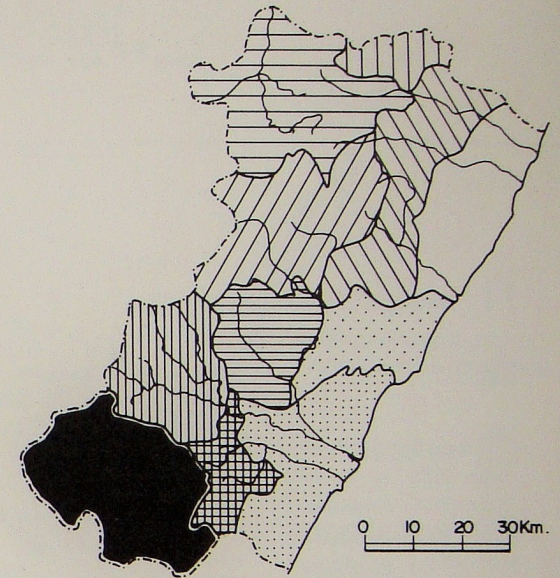
- EL BAIX MAESTRAT
- LA PLANA ALTA
- LA PLANA BAIXA
- ELS PORTS
- L'ALT MAESTRAT
- L'ALCALATEN
- ALT MILLARS
- ALT PALANCIA

E. BONO Y COLS

- EL BAIX MAESTRAT
- LA PLANA DE CASTELLO
- MAESTRAT - L'ARC
- ELS PORTS DE MORELLA
- PENYAGOLOSA - MIJARES
- EL VALLE DE SEGORBE

E. BEUT

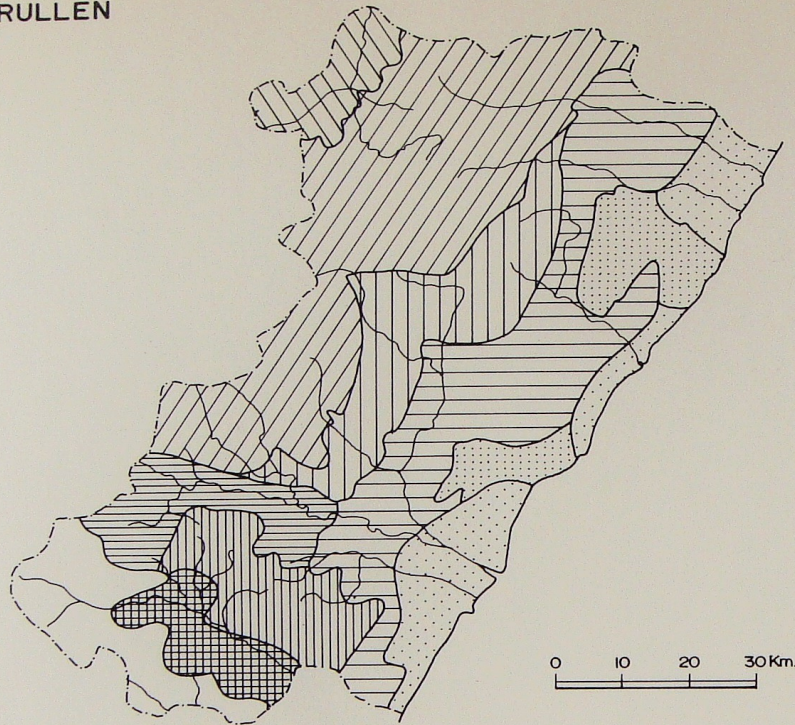

- PLANS DE VINARÒS
- TINENZA DE MIRABET
- LA PLANA
- PORTS DE MORELLA
- TINENZA DE BENIFAZA
- BAIX MAESTRAT
- ALT MAESTRAT
- TINENZA DE ALCALATEN
- CONCA DEL MILLARS
- BAIX ESPADA
- RIU DE SEGORB

Sancho Comins (1982)

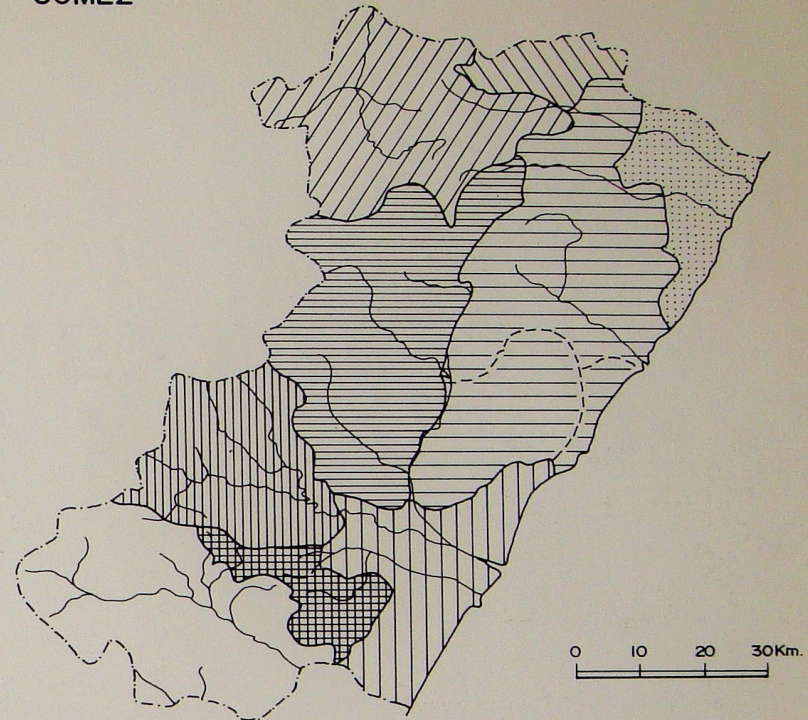
Altres propostes (Castelló)

TRULLEN

- LLANOS DEL LITORAL
- LAS MONTAÑAS COSTERAS
- LLANOS INTERIORES
- REGIONES SOMONTANAS
- ZONA DE CUMBRES DE LA REGION IBERICA AL N. DEL MIJARES
- CUENCA DEL BERGANTES
- VALLE DEL MIJARES
- SIERRA DE ESPADAN
- CUENCA DEL PALANCIA
- MONTAÑAS DEL LIMITE SUR EN RELACION CON JAVALAMBRE

A. LOPEZ GOMEZ

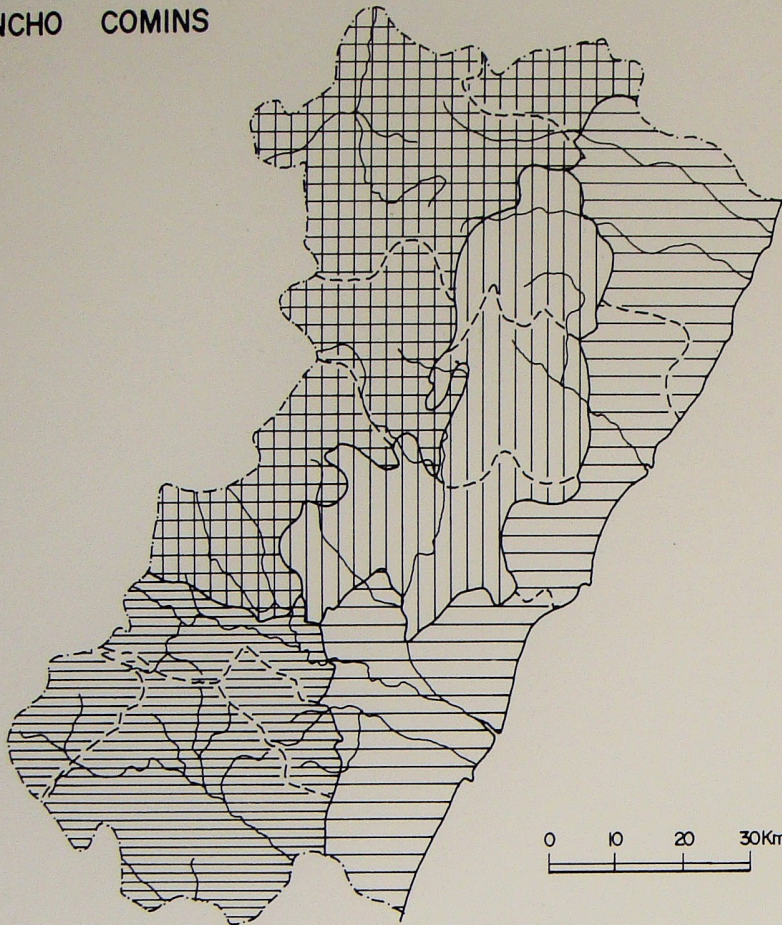

- LLANO DE VINARÒS
- BAJO MAESTRAZGO
- LA PLANA
- TINENZA DE BENIFAZA
- PUERTOS DE MORELLA
- ALTO MAESTRAZGO
- ALTO MIJARES
- SIERRA DE ESPADAN
- VALLE DE SEGORBE

Sancho Comins (1982)

Altres propostes (Castelló)

J. SANCHO COMINS

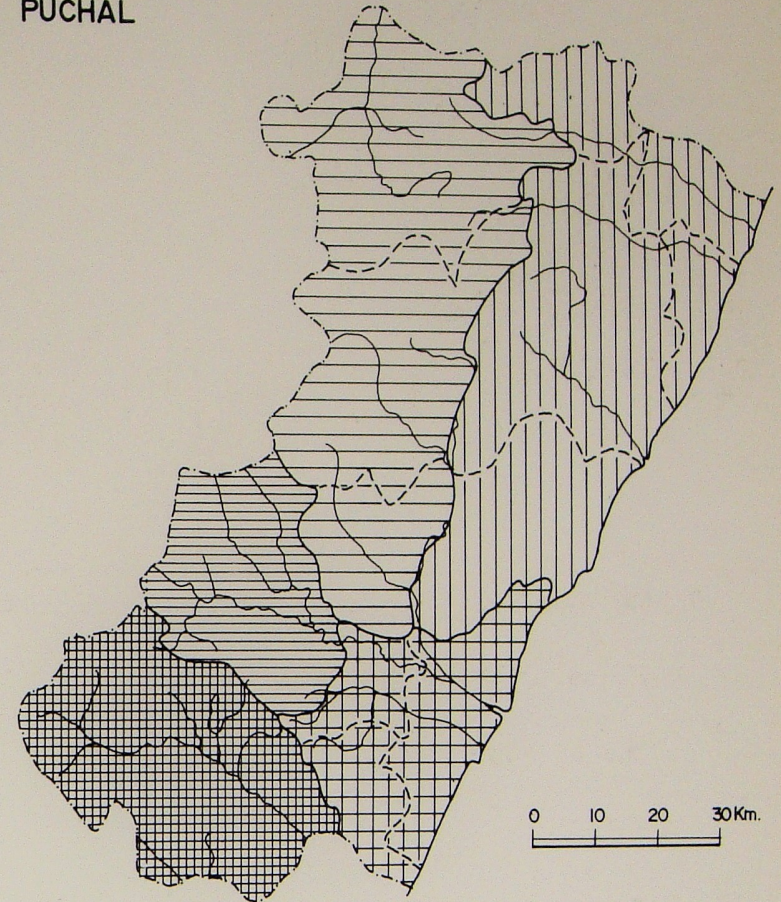

0 10 20 30Km.

- LLANOS LITORALES Y SU ORLA MONTAÑOSA INTERIOR
- SIERRAS, CUENCAS Y CORREDORES CENTRALES
- VALLES, SIERRAS Y ALTIPLANOS OCCIDENTALES
- VALLES Y SIERRAS MERIDIONALES

Sancho Comins (1982)

A. PEREZ PUCHAL

0 10 20 30Km.

- EL BAIX MAESTRAT
- L'ALT MAESTRAT
- LA PLANA DE CASTELLO
- ALT MILLARS
- ALT PALANCIA

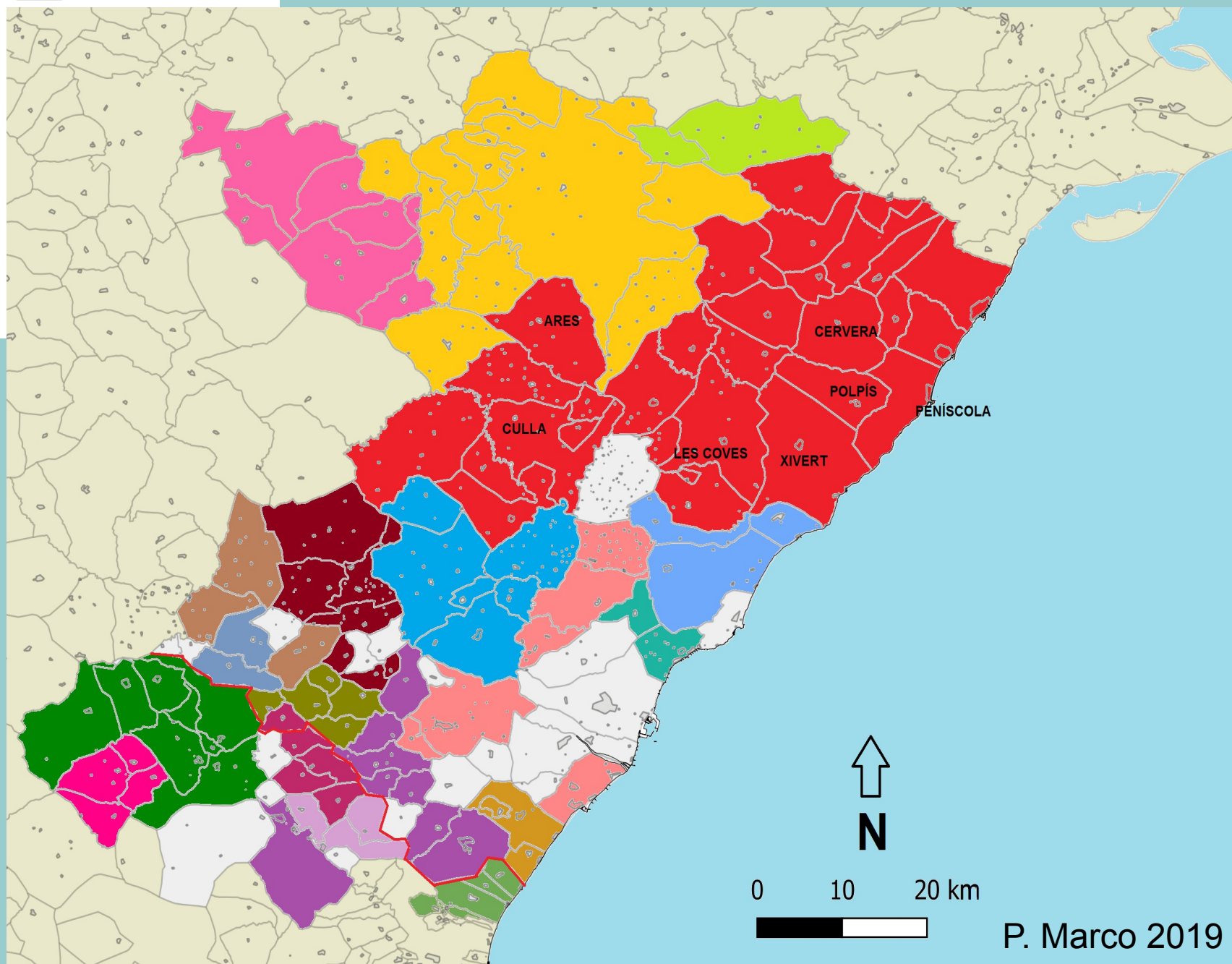
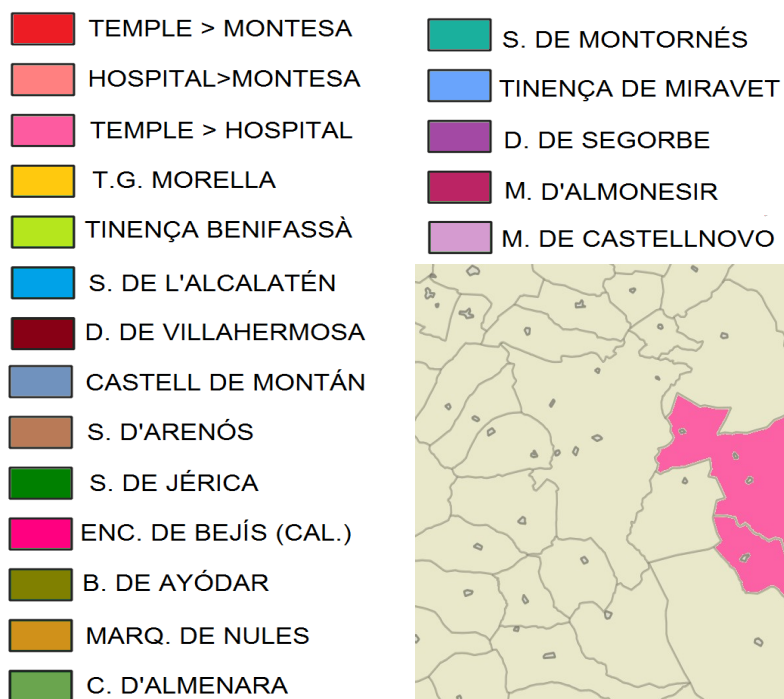
Comarques "naturals"

(segons factors orogràfics)

Comarques "històriques"

(segons antigues demarcacions)

Comarques "functionals" (segons centres de referència)

